

Vejleder - mellem muligheder og begrænsninger

En empirisk undersøgelse af det at være vejleder i folkeskolen i feltet mellem kolleger, ledelse og de organisatoriske rammer

Ditte Louise Kortegård

Undersøgelsens berettigelse

I folkeskolen ses en stigende udbredelse af vejledere, som vejleder kolleger og ledelse indenfor faglige og trivselsmæssige områder, og herved står for dele af folkeskolens faglige og pædagogiske udvikling *uden* at have formelt ledelsesansvar

(UVM, 2013)

Vejledere – en løsning på et fælles organisatorisk projekt?

.. Vejledere synes at være løsningen på en stigende kompleksitet i folkeskolen, som knytter sig til en politisk forankret forventning og fordring om udvikling og forbedring af praksis.

(Lassen, Ph.d.-forsvar, 9. april 2021)

Faglig udvikling betragtes som et fælles organisatorisk projekt fremfor den enkeltes lærers opgave

(Bjerg og Bjergkilde, 2016)

Vejleders rolle i skolens udvikling?

”Der tænker jeg faktisk vi vejledere generelt, ikke kun mig, sidder med en kæmpe rolle, fordi vi er ude hver gang, at noget skal have en retning, altså noget der er kuldsejlet eller noget der går dårligt..... vi får jo folk bevæget i den retning, som skolen skal, som vores overordnede værdier er”

(Vejleder udsagn)

Kontekst for vejledning

Skolen er kulturelt reproducerende

(EVA, 2013)

En dominerende konsensuskultur i skolen kan bidrage til at neutralisere forskelle og i sig selv udgøre en modstand mod de mål om forandring, som er sat for arbejdet

(Molbæk et al. , 2019).

Undersøgelsens overordnede fund

- At være vejleder er komplekst –
betydningsfulde medkonstruerende
faktorer
- Stor varians
- Diskrepans mellem idealer og den
oplevede praksis

Vejleders organisatorisk mellemposition

”Det er svært altid som kollega at gå forbi en glasdør og se, at jeg også er inde i det der lederrum. For hvad er det så, jeg snakker med dem om...”

(Vejleder udsagn)

Vejleders organisatorisk mellemposition

”... jeg tror, at man skal have sig for øje, at hvis man vil have sådan en funktion på en skole, så sker der noget med også at være kollega”

(Vejleder udsagn)

Vejleders samarbejde med kolleger

"Altså bare det med at starte det med PLC, så har vi snakket meget om, man skulle hænge billeder op på væggen så man ligesom; det er vores læsevejleder, det er vores AKT osv. Men det synes de andre, at så bliver man fremhævet for meget....., altså, man skal ikke tro man er noget særligt, altså - med det. Det gør jo også, at man så ikke bliver noget særligt, altså, en man egentlig kan trække på på den måde"

(Vejleder udsagn)

Vejleders samarbejde med kolleger

”... men den her følelse af at man så sidder bagefter, og man kan mærke, at de her kolleger, de faktisk mere eller mindre bliver trætte af en, den er ikke særlig rar. Og jeg oplevede faktisk også ikke at blive hilst på dagen efter”

(Vejleder udsagn)

Vejleders samarbejde med kolleger

”Ja, fordi jeg synes jo ikke det handler om, at man ikke er lige meget værd, altså. For det er vi jo. Men det handler jo om, at man har forskellige kompetencer, men det må man simpelthen bare ikke sige højt, altså. Det er der, den bliver misforstået, synes jeg”

(Vejleder udsagn)

Vejleders samarbejde med ledelse

”...det kan undre mig, at man ikke ovenfra som minimum har en eller anden ramme for, hvad man ønsker af vejlederne. [. . . .] Det er mig forunderligt, at man kan have SÅ stort et ansvar på en skole, og at man så ikke har noget ovenfra”

(Vejleder udsagn)

Vejleders samarbejde med ledelse

"Jamen, min forhindring er jo altid, at jeg også har en leder. Jeg har jo ikke en leder med inde i det rum, der ved, hvad der foregår. Så jeg overleverer nogle gange noget, og det kan vi jo godt være meget uenige om, hvad der videre skal ske med det, og så er det jo hende eller ham der i sidste ende trækker af på, hvad jeg skal gå tilbage og sige der så skal ske"

(Vejleder udsagn)

OG hvad så?

- Vejleders oplevelser af forandrings- og udviklingsmuligheder afhænger af et komplekst samspil
- Det kollegiale aspekt fremstår særlig centralt
- Vejleders funktion og organisatoriske position bør italesættes og ekspliciteres

Referencer

EVA. (2013). *Udfordringer og behov for viden: En kortlægning af centrale aktørers perspektiver på udfordringer i folkeskolen*. Danmarks Evalueringsinstitut.

Bjerg, H., & Bjergkilde, D. (2016). Ledelse gennem ressourcepersoner. I A. Balle (Red.), *Pædagogik og skoleledelse: En håndbog for skoleledere*. Hans Reitzel.

Kortegård og Jørgensen, Holmskov: "Vejleder – mellem muligheder og begrænsninger". Cand. pæd. speciale, 2019, Institut for Kulturvidenskaber, SDU.

Molbæk, M., Hansen, J. H., Jensen, C. R., & Schmidt, M. C. S. (2019). Samarbejde i skolen – når forandring forsvinder i en konsensuskultur. *Forskning Og Forandring*, 2(2), 44–63.

UVM. (2013). *Pejlemærker for kompetenceudviklingen i folkeskolen*. Undervisningsministeriet. <https://ufm.dk/aktuelt/nyheder/2013/pejlemaerker-for-kompetenceudviklingen-i-folkeskolen-pa-plads>

Spørgsmål til drøftelse:

Hvordan oplever du i din praksis forandrings- og udviklingsmulighederne i feltet mellem ledelse, kolleger og de organisatoriske rammer?

Hvordan kan man som matematikvejleder medvirke til at skabe gode rammer for udfoldelsen af vejlederfunktionen?

